

Bruselj, 19. februar 2020
(OR. en)

6179/20

TELECOM 19
CYBER 23

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj: za generalnega sekretarja Evropske komisije:
direktor Jordi AYET PUIGARNAU

Datum prejema: 19. februar 2020

Prejemnik: generalni sekretar Sveta Evropske unije Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN

Št. dok. Kom.: COM(2020) 63 final

Zadeva: POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU o
izvajanju, delovanju in učinkovitosti vrhnje domene .eu od aprila 2017 do
aprila 2019

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2020) 63 final.

Priloga: COM(2020) 63 final

Bruselj, 19.2.2020
COM(2020) 63 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju, delovanju in učinkovitosti vrhnje domene .eu od aprila 2017 do aprila 2019

VSEBINA

1.	UVOD	2
2.	POVZETEK	2
3.	PRAVNI OKVIR DOMENE .EU	3
	3.1. Sedanji okvir.....	3
	3.2. Novi okvir.....	3
4.	REGISTER DOMENE .EU	3
	4.1. Finančna skladnost in izpolnjevanje pogodbenih obveznosti	4
5.	DOMENA .EU	4
	5.1. Splošni trendi.....	4
	5.2. Blagovna znamka .eu.....	5
	5.3. Trženje in komuniciranje.....	6
	5.4. Večjezičnost	7
	5.5. Vpliv namere Združenega kraljestva, da izstopi iz EU	7
6.	ZAUPANJE IN VARNOST.....	8
	6.1. Varna domenska imena	8
	6.2. Zmanjšanje števila neprimernih registracij	9
	6.3. Sodelovanje v boju proti kibernetiski kriminaliteti	9
	6.4. Alternativno reševanje sporov	10
	6.5. Stabilnost, varnost in neprekinjeno poslovanje	10
7.	MEDNARODNI ODNOSI.....	11
8.	VPLIV NA OKOLJE	11
9.	ZAKLJUČEK.....	12

1. UVOD

To poročilo se nanaša na državno vrhajo domeno .eu, tj. internetno domeno Evropske unije, in njene različice v drugih pisavah, kot jih upravlja in vodi neprofitna organizacija EURid (Evropski register internetnih domen), ki deluje kot register te domene (v nadaljnjem besedilu: register domene .eu) na podlagi koncesijske pogodbe o storitvah, sklenjene s Komisijo. V skladu s členom 8 Uredbe (ES) št. 733/2002 z dne 22. aprila 2002 o izvajanju domene .eu najvišje ravni (v nadaljnjem besedilu: uredba o domeni .eu) mora Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu vsaki dve leti predložiti poročilo o izvajanju, učinkovitosti in delovanju domene .eu. To poročilo obravnava obdobje od 1. aprila 2017 do 31. marca 2019 (v nadaljnjem besedilu: obravnavano obdobje).

2. POVZETEK

Med 3,7 milijona registriranimi domenskimi imeni je domena .eu še vedno sedma največja državna vrhaja domena na svetu. V obravnavanem obdobju se je rast ustavila zaradi zrelosti trga domenskih imen. Vendar pa uspešnost domene .eu ni zaostajala za drugimi državnimi vrhnjimi domenami kljub precejšnjemu zmanjšanju števila registracij domene .eu, ki je bilo posledica namere Združenega kraljestva, da izstopi iz Evropske unije, in začasne ukinitve domenskih imen zaradi strožjih preverjanj podatkov o registraciji.

Z zaostrovanjem konkurence se je register domene .eu vse bolj kot na ceno osredotočal na kakovost storitve in varnost. To se je izkazalo za uspešno – delež obnovljenih domenskih imen .eu je ostal velik in se je v obdobju, obravnavanem v tem poročilu, povečal z 78,6 % na 80 %.

Poleg tega je register domene .eu še naprej spodbujal DNSSEC¹, tj. varnostno razširitev DNS (sistem domenskih imen), izvajal ukrepe za kibernetno varnost, uvajal nove pobude za preprečevanje domenskega skvoterstva ter z organi kazenskega pregona in drugimi javnimi organi na nacionalni in evropski ravni sodeloval v boju proti nezakonitim dejavnostim v zvezi z domenskimi imeni .eu. Ohranjal je zelo odporno in zanesljivo tehnično infrastrukturo za zagotovitev, da bi imenski prostor .eu ostal na voljo vsem uporabnikom interneta.

Prednostna naloga ostaja podpiranje jezikovne raznolikosti Evrope in razširjanje večjezičnosti v domeni .eu. Na koncu obravnavanega obdobja se je pričakovalo, da bo lahko niz .ev v grški pisavi uveden konec leta 2019. Ta mejnik bi označil uspešno opravljena prizadevanja za podporo vsem nelatiničnim pisavam v Evropski uniji².

Na splošno je delovanje domene .eu še vedno učinkovito, saj varno in zanesljivo olajšuje dostop do enotnega digitalnega trga ter Evropejcem omogoča, da na spletu prikažejo svojo evropsko identiteto.

¹ Varnostna razširitev sistema domenskih imen.

² Niz .ev v grški pisavi je bil dejansko uveden 14. novembra 2019, tj. zunaj obdobja, obravnavanega v tem poročilu.

3. PRAVNI OKVIR DOMENE .EU

3.1. Sedanji okvir

Domena .eu se je izvajala v skladu z uredbo o domeni .eu (kot je bila spremenjena³) in Uredbo (ES) št. 874/2004 o pravilih javnega reda v zvezi z izvajanjem in funkcijami domene .eu najvišje ravni ter načelih, ki urejajo registracijo (kot je bila spremenjena⁴).

3.2. Novi okvir

Komisija je leta 2017 na podlagi postopka pregleda v okviru programa ustreznosti in uspešnosti predpisov ocenila regulativni okvir domene .eu ter potem izvedla revizijo. Ko sta bila opravljena javno posvetovanje in ocena učinka⁵, Odbor za regulativni nadzor pa je predložil pozitivne povratne informacije, je oblikovala zakonodajni predlog o nadomestitvi obstoječih uredb na področju domene .eu. Ta predlog je bil nazadnje prenesen v zakonodajo kot Uredba (EU) 2019/517 Evropskega parlamenta in Sveta o izvajanju in delovanju vrhnjega domenskega imena .eu ter spremembi in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 733/2002 in razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 874/2004 (v nadaljnjem besedilu: revidirana uredba o domeni .eu).

Revidirana uredba o domeni .eu daje pravno prožnost, ki domeni .eu omogoča prilagajanje spremembam na trgu, posodablja strukturo upravljanja domene⁶ in razširja merila za upravičenost za domenska imena .eu, da lahko državljani EU registrirajo domensko ime ne glede na svoje prebivališče. Revidirana uredba o domeni .eu je začela veljati 18. aprila 2019. Uporabljala se bo od 13. oktobra 2022, na katerega bosta razveljavljeni uredbi 733/2002 in 874/2004, razen določb o razširitvi meril za upravičenost, ki se uporabljajo od 19. oktobra 2019.

4. REGISTER DOMENE .EU

Neprofitna organizacija Evropski register internetnih domen (EURid) je bila leta 2004 izbrana v postopku za oddajo javnih naročil in dodeljena ji je bila koncesijska pogodba o storitvah, s čimer je postala operater registra domene .eu, odgovoren za organizacijo, upravljanje in vodenje domene .eu ter njenih različic v drugih pisavah. Po novem postopku za oddajo javnih naročil je bila organizaciji EURid leta 2014 dodeljena druga pogodba. Ta pogodba je bila podaljšana od 1. aprila 2019 do 12. oktobra 2022.

EURid je organizacija brez pridobitnih namenov, ki je bila ustanovljena v skladu z belgijskim pravom, sedež pa ima v Bruslju. Tri podjetja v lasti organizacije EURid, ustanovljena v Italiji, na Češkem in Švedskem, opravljajo vlogo regionalnih izpostav. Poslanstvo organizacije EURid je „končnemu uporabniku trajnostno dati

³ Uredba (ES) št. 1137/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008.

⁴ Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta; št. 1654/2005 z dne 10. oktobra 2005, št. 1255/2007 z dne 25. oktobra 2007, št. 560/2009 z dne 26. junija 2009 in št. 516/2015 z dne 26. marca 2015.

⁵ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2017-2402460_en.

⁶ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/new-rules-will-boost-eu-governance-and-extend-its-reach>.

na voljo zaupanja vreden prostor .eu na podlagi operativne odličnosti, hkrati pa akreditiranim registrarjem zagotoviti storitve izjemne kakovosti“.

Organizacija EURid ima dva ustanovna člana, in sicer DNS Belgium (register .be) in Istituto di Informatica e Telematica (register .it), devet drugih članov in strateški odbor s trinajstimi predstavniki. Za vodenje so odgovorni generalni direktor in osemčlanska ekipa za upravljanje. Ob koncu obravnavanega obdobja je bilo v sedmih oddelkih in štirih regionalnih izpostavah organizacije EURid s polnim delovnim časom zaposlenih 56 uslužbencev. Večina uslužbencev dela v ekipi za zunanje odnose in v tehničnem oddelku.

4.1. Finančna skladnost in izpolnjevanje pogodbenih obveznosti

EURid kot zunanja organizacija samostojno upravlja domeno .eu. Kljub temu Komisija natančno nadzoruje njeno finančno stanje in izpolnjevanje pogodbenih obveznosti v skladu z določbami regulativnega okvira domene .eu in koncesijske pogodbo o storitvah. Komisija opravlja svojo nadzorno vlogo s pregledi letnih revidiranih računovodskih izkazov, polletnih in letnih finančnih poročil, predlogov proračuna ter strateških in operativnih načrtov registra domene .eu. Finančne zadeve so obravnavane na polletnih in priložnostnih sestankih.

V obdobju, obravnavanem v tem poročilu, je bilo finančno stanje organizacije EURid primerljivo s predhodnima letoma, v katerih so prihodki znašali približno 13 milijonov EUR, stroški pa 11 milijonov EUR na leto. Po odobritvi računov in rezerv je presežek, prenesen v proračun Evropske unije pod pogoji koncesijske pogodbe o storitvah, za obračunski leti 2017 in 2018 znašal 2 863 036 EUR oziroma 1 347 883 EUR.

Organizacija EURid je konec leta 2018 imela finančne rezerve za amortizacijo (0,5 milijona EUR), naložbe (0,6 milijona EUR), socialne obveznosti (2,4 milijona EUR), pravne obveznosti (1,2 milijona EUR) in obratni kapital (0,2 milijona EUR), dodala pa je tudi novo rezervo za iztek pogodb (0,9 milijona EUR).

Komisija je leta 2018 izvedla revizijo različnih upravnih in finančnih vidikov vodenja registra domene .eu. Na podlagi revizije je bil oblikovan sklop priporočil, ki se v letu 2019 izvajajo v skladu z akcijskim načrtom, o katerem sta se dogovorili Komisija in organizacija EURid. Priporočila se zlasti nanašajo na pregled politike javnega naročanja organizacije EURid; pregled njene politike obvladovanja nasprotij interesov; pojasnilo glede pravil o oblikovanju rezerv in pristopa k oblikovanju rezerv; razvoj doslednega pristopa k najemanju zunanjih svetovalcev; pregled učinkovitosti in uspešnosti regionalnih izpostav; oceno dejavnosti trženja in ozaveščanja ter organizacijo letne revizije izpolnjevanja pogodbenih obveznosti.

5. DOMENA .EU

5.1. Splošni trendi

Med 3,7 milijona domenskimi imeni .eu, registriranimi do konca prvega četrtertletja leta 2019, je domena .eu enajsta največja vrhnja domena in še vedno sedma največja

državna vrhnja domena na svetu⁷. Obseg registracij znaša približno 1 % svetovnega trga domenskih imen, tj. več kot 350 milijonov domenskih imen, porazdeljenih med 1 486 vrhnjih domen.

Čeprav je letna rast konec leta 2017 znašala 1,5 %, je bila leta 2018 zabeležena 3,4-odstotna negativna rast. Negativna rast je posledica dveh neobičajnih razvojnih dogodkov – v primerjavi z drugimi državnimi vrhnjimi domenami: namere Združenega kraljestva, da izstopi iz Evropske unije (pojasnjeno v oddelku „Vpliv namere Združenega kraljestva, da izstopi iz EU“), in začasne ukinitve približno 58 000 domenskih imen v letu 2018 zaradi strožjih preverjanj upravičenosti.

Na splošno je uspešnost domene .eu usklajena z uspešnostjo drugih državnih vrhnjih domen, ki so se v dveletnem obdobju, obravnavanem v tem poročilu, skupaj soočale z nizkimi stopnjami rasti na trgu domenskih imen. Razlogov za te nizke stopnje rasti je veliko. Nadaljujejo se trendi, opisani v prejšnjem poročilu, kot sta zrelost ključnih nacionalnih trgov in povečanje konkurence zaradi pojava novih generičnih vrhnjih domen. V obdobju, obravnavanem v tem poročilu, so tržni deleži pridobili tudi nadomestki, kot so računi na družbenih medijih za posameznike in podjetja ter aplikacije za mobilni trg, zlasti na nastajajočih trgih^{8,9}.

Glede na državo registracije so bile konec prvega četrtertja leta 2019 Nemčija, Nizozemska, Francija, Poljska in Italija glavni trgi domene .eu. V obdobju, obravnavanem v tem poročilu, je Združeno kraljestvo zdrsnilo s četrtega na šesto mesto, delež registracij domen .eu na Portugalskem pa se je skoraj podvojil, kar dokazuje, da lahko domenska imena še vedno dosežejo dvomestno stopnjo rasti.

5.2. Blagovna znamka .eu

V zadnjih letih so se trg domenskih imen in zlasti uveljavljene vrhnje domene soočile s precejšnjim povečanjem konkurence zaradi uvedbe novih generičnih vrhnjih domen, kot sta *.hotel* ali *.shop*. Konkurenca se je močno zaostila in veliko novih registrov ponuja zelo nizke cene, ki jih registrarjem in prodajnim posrednikom oglašujejo z agresivnim trženjem.

Organizacija EURid se je odzvala tako, da se je namesto na ceno osredotočila na kakovost in varnost ter da je domeno .eu še naprej oglaševala kot zaupanja vredno blagovno znamko, ki pokriva vso Evropo. Ta strategija se je izkazala za uspešno – delež obnovljenih domenskih imen .eu (kar je po navadi pokazatelj zaupanja in lojalnosti strank) je ostal velik in se je v obdobju, obravnavanem v tem poročilu, povečal z 78,6 % na 80 %.

⁷ Svetovno poročilo platforme CENTRstats o vrhnjih domenah v prvem četrtertju leta 2019, 27. izdaja, <https://www.centri.org/statistics-centri/quarterly-reports.html>.

⁸ EURid et al, Middle East and Adjoining Countries DNS Marketplace Study (Študija o sistemu domenskih imen v državah Bližnjega vzhoda in sosednjih državah), ICANN 2016 <https://www.icann.org/news/announcement-2016-02-26-en>.

⁹ Oxford Information Labs et al, Latin American and Caribbean DNS Marketplace Study (Študija o trgu sistema domenskih imen v latinskoameriških in karibskih državah), 2017 <https://www.icann.org/public-comments/lac-dns-marketplace-2016-09-22-en>.

5.3. Trženje in komuniciranje

Organizacija EURid je v skladu s svojim strateškim ciljem, da se bo namesto na ceno osredotočila na kakovost in varnost, izvedla naslednje tržne in komunikacijske dejavnosti:

- objavila je *trust.eurid.eu*, tj. novo naslovno stran na spletišču EURid, da bi domensko ime .eu poudarila kot blagovno znamko, povezano z zaupanjem in varnostjo, doseženo z ukrepi, ki zagotavljajo visoko raven kibernetске varnosti in dejavno zmanjšujejo tveganja zlorabe domenskega imena;
- leta 2018 je organizirala dve uspešni spletni kampanji ozaveščanja. Države, v katerih so potekale kampanje (med drugimi Poljska, Nemčija, Francija in Španija), so bile izbrane na podlagi njihovih stopenj rasti domene .eu in podpore registrarjev, ki so vodili promocijske kampanje za domeno .eu;
- prek sofinanciranega programa trženja EURid je okrepila partnerstvo z akreditiranimi registrarji .eu, pri čemer lahko ti prejmejo do 100-odstotna nadomestila za upravičene stroške promocije domenskih imen .eu. V letih 2017 in 2018 je bilo v okviru programa sofinanciranih več kot 120 kampanj;
- registrarji so še naprej uporabljali shemo znižanja EURid, po katero plačujejo nižje nove pristojbine za registracijo. Registrarji cenijo stabilnost te sheme, ki jim omogoča, da vse leto redno promovirajo domeno .eu. Na to shemo se je naročilo 327 registrarjev, kar je 93,3 % celotnega portfelja domene .eu in 97 % vseh novih domenskih imen v letu 2019;
- organizacija EURid vsako leto organizira podelitev nagrad Web Awards, da bi prijavitelje domenskih imen .eu nagradila za inovacije in odličnost. Prejemniki nagrad Web Awards prejmejo nagradni paket, ki vključuje trimesečno kampanjo oglaševanja na panojih na bruseljskem letališču. Udeležba na tem dogodku je bila največja leta 2018, ko je bilo več kot 200 nominacij in oddanih skoraj 10 000 glasov;
- EURid je še naprej izboljševala prisotnost v družbenih medijih, zlasti prek svojega računa na Twitterju in kanala YouTube.

Ključni partnerji za dejavnosti trženja domene .eu so registrarji, ki dajejo na voljo domenska imena .eu in komunicirajo s prijavitelji. Organizacija EURid si je v obdobju 2017–2019 še naprej prizadevala za izboljšanje kakovosti storitev, ki so se zagotavljale akreditiranim registrarjem, in poenostavitev postopka registracije.

Ob koncu prvega četrletja leta 2019 je imela domena .eu 715 akreditiranih registrarjev. Število registrarjev je v zadnjih letih ostalo sorazmerno stabilno kljub večji koncentraciji na trgu.

Glede na zadnjo polletno raziskavo zadovoljstva registrarjev, izvedeno konec leta 2017, je bila kakovost odnosa z organizacijo EURid na splošno ocenjena na 93 %, kar je v skladu z visoko oceno iz prejšnje raziskave. Registrarji so na splošno

visoko ocenili zanesljivost in so menili, da je prodaja domenskih imen .eu enostavna in predstavlja dobro naložbo¹⁰.

Organizacija EURid je v letih 2017 in 2018 na podlagi raziskave, v okviru katere je glasovalo več kot 100 registrarjev, prejela nagrado CENTR¹¹ za register leta, kar je jasno pokazalo, kako cenjena je.

5.4. Večjezičnost

Organizacija EURid si je še naprej prizadevala za podporo jezikovni raznolikosti Evrope in za razširjanje večjezičnosti v domeni .eu. Ob koncu prvega četrtertletja leta 2019 je bilo registriranih skoraj 39 000 IDN (internacionalizirana domenska imena)¹², s čimer se je domena .eu uvrstila med dvajset največjih prostorov IDN na svetu.

Po uvedbi pripone .*eu* (ekvivalent .eu v cirilici) junija 2016 se je začelo triletno prehodno obdobje z namenom, da bi se za vsa domenska imena izvajala politika „brez mešanja pisav“. V skladu s to politiko, ki jo je določila ICANN¹³ (Organizacija za dodeljevanje spletnih imen in števil), morata biti domensko ime in njegova pripona zapisana z enako pisavo. Ob koncu prvega četrtertletja leta 2019 je bilo v okviru pripone .*eu* registriranih približno 1 900 domenskih imen.

Organizacija EURid si je pred in med obdobjem, obravnavanem v tem poročilu, intenzivno prizadevala za to, da bi organizacija ICANN odobrila pripono .*eu* (ekvivalent .eu v grški pisavi). V fazi ocenjevanja so se pojavile težave v zvezi z uporabo pripone .*eu* zaradi ugotovitve, da bi se niz zaradi podobnosti lahko zamenjeval z nizom .eu in drugimi dvočrkovnimi nizi, zapisanimi z velikimi tiskanimi črkami. Ob koncu obravnavanega obdobja je bilo pričakovati, da bo niz .*eu* v grški pisavi uveden konec leta 2019. Ta mejnik bi označeval uspešno izvedena prizadevanja za podporo vsem nelatiničnim pisavam v Evropski uniji.

5.5. Vpliv namere Združenega kraljestva, da izstopi iz EU

V skladu z uredbo o domeni .eu, kot je bila spremenjena, morajo biti imetniki domenskega imena .eu rezidenti ali državljani države članice EU, Islandije, Lihtenštajna ali Norveške ali pa podjetja ali organizacije s sedežem v teh državah.

Po tem, ko je Združeno kraljestvo 29. marca 2017 predložilo uradno obvestilo o nameri o izstopu iz Unije, je Unija z Združenim kraljestvom opravila pogajanja in sklenila sporazum, v katerem so določene podrobnosti glede izstopa (v nadaljnjem besedilu: sporazum o izstopu), v skladu s členom 50 Pogodbe o Evropski uniji (PEU)¹⁴. V sporazumu o izstopu je določeno prehodno obdobje, v katerem se za Združeno kraljestvo in v njem uporablja pravo Unije. Zato bodo rezidenti in državljani Združenega kraljestva ter podjetja in organizacije s sedežem v

¹⁰ <https://eurid.eu/en/news/2017-registrar-satisfaction-survey-findings/>.

¹¹ Council of European National Top-Level Domain Registries (Svet evropskih registrov nacionalnih vrhnjih domen), www.centr.org.

¹² IDN so domenska imena z nelatiničnimi znaki.

¹³ <https://www.icann.org>.

¹⁴ UL C 384 I, 12.11.2019, str. 1.

Združenem kraljestvu v tem prehodnem obdobju še naprej upravičeni do lastništva domenskega imena .eu. To prehodno obdobje se začne na datum izstopa¹⁵ in konča 31. decembra 2020, razen če se Unija in Združeno kraljestvo do 1. julija 2020 dogovorita o enkratnem podaljšanju prehodnega obdobja za največ eno ali dve leti.

Od konca prehodnega obdobja se za Združeno kraljestvo in v njem preneha uporabljati pravo Unije. Zato rezidenti Združenega kraljestva, ki niso državljani države članice EU, Islandije, Lihtenštajna ali Norveške, ter podjetja in organizacije, ki imajo sedež v Združenem kraljestvu, ne pa tudi v državi članici EU, Islandiji, Lihtenštajnu ali na Norveškem, v skladu s pravom EU ne bodo več upravičeni do lastništva domenskega imena .eu, tako kot rezidenti, podjetja in organizacije drugih tretjih držav. Če sporazum o izstopu ne bi začel veljati, bi ta posledica veljala od datuma izstopa.

Komisija je z obvestilom „Izstop Združenega kraljestva in pravila EU na področju domenskih imen .eu“ z dne 28. marca 2018, kot je bilo posodobljeno 18. julija 2019¹⁶, imetnike domene .eu, ki prebivajo ali imajo sedež v Združenem kraljestvu, opozorila na posledice izstopa Združenega kraljestva iz EU v skladu z določbami sporazuma o izstopu, ki bo začel veljati, o prehodnem obdobju. Poleg tega sta se Komisija in organizacija EURid dogovorili o akcijskem načrtu za ublažitev učinkov morebitnega scenarija, da sporazum o izstopu ne začne veljati, in za uspešen prehod na status Združenega kraljestva kot tretje države, ki je vključeval obvestilo registrarjem in prijaviteljem ter prehodne ukrepe za registrirana domenska imena rezidentov Združenega kraljestva¹⁷.

Vpliv namere Združenega kraljestva, da izstopi iz EU, na domeno .eu je postal opazen v letu 2018. Kar zadeva rezidente Združenega kraljestva, so bile posledice možnosti izgube upravičenosti do registracije domenskih imen .eu prekinitve, neobnovitve in zmanjšanje števila novih registracij. Poleg tega so nekateri registrarji s sedežem v Združenem kraljestvu prenehali ponujati domeno .eu. Zato se je število registracij domene .eu v Združenem kraljestvu do konca prvega četrtletja leta 2019 zmanjšalo s približno 240 000 na približno 190 000, torej za 24 %.

6. ZAUPANJE IN VARNOST

6.1. Varna domenska imena

DNSSEC¹⁸, tj. varnostna razširitev DNS, se v domeni .eu uporablja in promovira od leta 2013. DNSSEC uporabnikom zagotavlja komunikacijo s pravilnim spletiščem, pri čemer lažnim spletiščem preprečuje napade v vlogi posrednika.

Za pravilno delovanje DNSSEC morajo vrhnja domena in posamezna domenska imena imeti digitalni podpis (biti morajo podpisana). Organizacija EURid od

¹⁵ Datum izstopa bo datum začetka veljavnosti sporazuma o izstopu, če to ni mogoče, pa 1. februar 2020, razen če bo obdobje iz člena 50(3) PEU dodatno podaljšano. Glej Sklep Evropskega sveta (EU) 2019/1810, sprejet v dogovoru z Združenim kraljestvom, z dne 29. oktobra 2019 o podaljšanju obdobja na podlagi člena 50(3) PEU, UL L 278, 30.10.2019, str. 1.

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/eu_domain_names_sl_0.pdf.

¹⁷ <https://eurid.eu/sl/register-a-eu-domain/brexit-notice/>.

¹⁸ Varnostna razširitev sistema domenskih imen.

podpisa vrhnje domene .eu leta 2010 med domenskimi imeni .eu promovira podpis z DNSSEC. Od leta 2015 ponuja znižane pristojbine za pravilno podpisano domensko ime. Ob koncu prvega četrtletja leta 2019 je bilo približno 540 000 domenskih imen (15 % domenskih imen .eu) pravilno podpisanih z DNSSEC. Stalno povečevanje števila domenskih imen, podpisanih z DNSSEC, v obravnavanem obdobju je dokazovalo, da so ti ukrepi znižanih pristojbin registrarje spodbudili k uporabi DNSSEC in promociji DNSSEC med svojimi prijavitelji. Čeprav se domena .eu z vidika sprejetja DNSSEC uvršča med najboljše registre državnih vrhnjih domen, je jasno, da so potrebna dodatna prizadevanja za povečanje vpisa domenskih imen .eu.

Organizacija EURid prek spletnih seminarjev in sestankov ter rednega poročanja o DNSSEC in drugih varnostnih ukrepih na splošno podpira skupnost svojih registrarjev pri sprejemanju standardov o kibernetiki varnosti.

6.2. Zmanjšanje števila neprimernih registracij

Preprečevanje neprimernih registracij domenskih imen z namenom kršitve avtorskih pravic, prodaje ponarejenega blaga, lažnega predstavljanja, kibernetičnih napadov in distribucije zlonamerne programske opreme je še vedno ključna prednostna naloga domene .eu. To se izvaja s preverjanjem veljavnosti podatkov o registraciji na podlagi meril za upravičenost do domene .eu¹⁹ in pregledovanjem novih registracij, da bi se odkrili morebitni sumljivi vzorci ali nepravilnosti.

Organizacija EURid preventivno vsak dan preverja nove registracije. Če odkrije dvomljive podatke, prijavitelje pozove, naj posodobijo ali popravijo svoje informacije, če pa tega ne naredijo, tvegajo začasno ukinitve svojega domenskega imena. V letih 2017 in 2018 je bilo začasno ukinjenih 20 126 oziroma 58 966 domenskih imen.

Univerza v Leuvnu je leta 2017 za organizacijo EURid razvila sistem, ki na podlagi preteklih podatkov in algoritmov za samostojno učenje napoveduje, katera domenska imena .eu bi se lahko izkoristila za zlorabe. Cilj tega sistema, ki se še razvija, je predvsem preprečiti aktivacijo zlonamernih domenskih imen.

6.3. Sodelovanje v boju proti kibernetični kriminaliteti

Organizacija EURid je še naprej redno pomagala organom kazenskega pregona in drugim zadevnim organom na nacionalni in evropski ravni v boju proti nezakonitim dejavnostim v zvezi z domenskimi imeni .eu.

Na nacionalni ravni je EURid dejavno sodelovala z belgijskim zveznim ministrstvom za gospodarske zadeve, belgijskimi carinskimi organi (Cybersquad) in belgijskim državnim tožilstvom.

Na evropski ravni je organizacija EURid še naprej sodelovala v rednem dialogu s skupino za odzivanje na računalniške grožnje v EU (CERT-EU) in dodatno razširila sodelovanje z Europolom, ki je tako vključevalo izmenjavo statističnih podatkov in

¹⁹ V skladu z uredbo o domeni .eu ima organizacija EURid pravico, da preveri veljavnost registracije, v skladu s politiko registracije pa mora prijavitelj skrbeti za popolnost in pravilnost osebnih podatkov ter delovanje elektronskega naslova za komuniciranje z EURid.

trendov, vodenje skupnih projektov za boj proti kibernetiski kriminaliteti²⁰ ter organizacijo skupnih delavnic²¹. Junija 2018 je z mednarodno koalicijo za preprečevanje ponarejanja (International Anti-Counterfeiting Coalition) podpisala memorandum o soglasju, da bi združili prizadevanja v boju proti kibernetiski kriminaliteti v domeni .eu. Organizacija EURid je še naprej sodelovala tudi z EUIPO (Urad Evropske unije za intelektualno lastnino), da bi obvestila imetnike blagovnih znamk o registraciji domenskega imena .eu, ki je enako registrirani blagovni znamki EU.

6.4. Alternativno reševanje sporov

Organizacija EURid je junija 2017 povečala možnosti za uporabo storitev alternativnega reševanja sporov (ARS), saj je podpisala sporazum s Svetovno organizacijo za intelektualno lastnino (WIPO), da bi poleg že obstoječega ponudnika storitev, tj. arbitražnega sodišča s sedežem v Pragi (češko arbitražno sodišče), postala nov ponudnik storitev ARS v domeni .eu. Značilnost ARS v domeni .eu je možnost vložitve pritožbe prek spleta v katerem koli uradnem jeziku EU. V obdobju, obravnavanem v tem poročilu, je bilo vloženih 127 pritožb in rešenih 130 sporov.

6.5. Stabilnost, varnost in neprekinjeno poslovanje

Organizacija EURid je ohranjala zelo odporno in zanesljivo tehnično infrastrukturo, da bi za vse uporabnike interneta zagotovila stalno prepoznavnost in dobro delovanje imenskega prostora .eu. Tako je uporabnikom, ki so se v obdobju, obravnavanem v tem poročilu, povezovali z domenskimi imeni .eu, zagotovila neprekinjen dostop do teh domenskih imen (100-odstotno neprekinjeno delovanje). Dva strežnika domenskih imen²² v Amsterdamu in Luksemburgu tvorita jedro tehnične infrastrukture organizacije EURid, dopolnjuje pa ju več samostojno upravljanih strežnikov (v Amsterdamu, Ljubljani, Londonu in Pragi) ter zunanji ponudniki oddajanja komur koli (Anycast), kot so DENIC, NetNod in Dyn/Oracle, ki zagotavljajo imenske strežnike po svetu za podporo datoteki območja .eu.

Določitev in ohranjanje visokega standarda o varnosti informacij in mreže je še vedno pomemben element politike organizacije EURid, da bi akreditiranim registrarjem .eu in javnosti še naprej zagotavljala varne in visokokakovostne storitve. EURid je leta 2017 pridobila certifikat ISO²³ 22301 za upravljanje neprekinjenega poslovanja in je bila leta 2019 ponovno certificirana za standard informacijske varnosti ISO/IEC 27001. Poleg tega je leta 2018 ocenila in prilagodila svojo politiko odgovornega razkritja ter še naprej sodelovala z zunanjim podjetjem, da bi ocenila in izboljšala kibernetisko varnost in zmanjšala grožnje.

Organizacija EURid je med registri državnih vrhnjih domen prva zagotovila neprekinjeno poslovanje. Vsako leto je posodobila svojo oceno tveganja in redno

²⁰ <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/europol-enhances-cybercrime-and-internet-security-cooperation-signing-mou-eurid>.

²¹ <https://www.europol.europa.eu/events/eurid-europol-cross-border-collaboration-in-fighting-cybercrime-workshop>.

²² Imenski strežniki so temeljni elementi sistema DNS, ki omogočajo iskanje domenskih imen na podlagi njihovih naslovov IP in lokacije.

²³ Mednarodna organizacija za standardizacijo.

ocenjevala svoje scenarije za neprekinjeno poslovanje. Leta 2018 je izvedla dve vaji neprekinjenega poslovanja s simulacijo večjih nesreč, ki ju je neodvisni ocenjevalec pozitivno ocenil in ovrednotil. Poleg tega je bilo opravljenih sedem preizkusov za obnovo po katastrofi in redundanco, ki so dokazali odpornost tehnične infrastrukture EURid.

7. MEDNARODNI ODNOSI

Organizacija EURid se je v obdobju, obravnavanem v tem poročilu, še naprej vključevala v internetni ekosistem, zlasti z naslednjimi ukrepi in dejavnostmi:

- udeležbo na sestankih organizacije ICANN prek različnih odborov in delovnih skupin, pri čemer je prispevala tudi k prizadevanjem za okrepitev zmogljivosti manjših registrov državnih vrhnjih domen na področju načrtovanja neprekinjenega poslovanja in vnovične vzpostavitve delovanja po nepredvidljivih dogodkih;
- sodelovanjem z Unescom, podjetjem Verisign in regionalnimi organizacijami za registracijo pri pripravi letnega svetovnega poročila o IDN²⁴ ter zagotavljanjem podpore Unescovemu mednarodnemu letu avtohtonih jezikov 2019 (International Year of Indigenous Languages 2019);
- nadaljnjim izvajanjem akademije .eu²⁵, v okviru katere so predstavniki drugih registrov opravili usposabljanje za različna vprašanja registracije;
- zagotavljanjem podpore sejam EuroDIG (evropski dialog o upravljanju interneta) in balkanski šoli o upravljanju interneta (Balkan School on IG);
- sodelovanjem na forumu o upravljanju interneta (IGF)²⁶ leta 2017 z delavnico o vplivu IKT na okolje.

8. VPLIV NA OKOLJE

Da bi organizacija EURid zmanjšala vpliv svojih dejavnosti na okolje, je leta 2012 postala prvi register v Evropi s certifikatom EMAS²⁷, leta 2018 pa je certificirala sedež v Belgiji ter podružnici v Italiji in na Češkem. Še naprej je potrjevala svoje emisije CO², kupovala odškodninske dobropise za potrjene emisije CO² in podpirala projekt o vrtinah v Ugandi (Uganda Borehole Project)²⁸. Leta 2019 je sponzorirala prizadevanja za pogozdovanje v občini Monchique na Portugalskem²⁹, ki so jo poleti 2018 zajeli uničujoči požari v naravi.

²⁴ www.idnworldreport.eu.

²⁵ <https://eurid.eu/en/about-us/initiatives/>.

²⁶ www.intgovforum.org.

²⁷ Sistem EU za okoljsko ravnanje in presojo, registrska številka BE-VL-000016, <https://eurid.eu/sl/onas/prehod-na-zeleno/>.

²⁸ https://www.carbonfootprint.com/gs_ver_uganda_borehole.html,
<https://eurid.eu/en/news/eurid-supports-uganda-borehole-rehabilitation-project/>.

²⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=yh-rJOLIHYE>.

9. ZAKLJUČEK

Delovanje domene .eu je še vedno učinkovito, saj olajšuje dostop do enotnega digitalnega trga, omogoča Evropejcem, da na spletu prikažejo svojo evropsko identiteto, in podpira večjezičnost.

Večji poudarek na kakovosti storitev in varnosti je domeni .eu pomagal ohraniti položaj na trgu v obdobju, obravnavanem v poročilu. Neposredno je prispeval tudi k ciljem EU za povečanje zaupanja in varnosti na internetu in enotnem digitalnem trgu.

Domena .eu lahko drugim domenskim imenom postane zgled za vzpostavljanje zaupanja vrednega in varnega sistema domenskih imen. Potrebna bodo vztrajna prizadevanja za zagotovitev širokega sprejetja varnostnih ukrepov, kot je DNSSEC, za obravnavanje neprimernih registracij ter za zagotovitev, da se nezakonito ravnanje in zloraba, ki sta očitno prisotna drugje v ekosistemu DNS, ne uveljavita na področju domenskih imen .eu. Trdno finančno stanje domene .eu bo omogočilo trajnost teh prizadevanj.

Domena .eu lahko na podlagi zanesljive baze strank, trdnih odnosov s svojimi registrarji in ukrepov, osredotočenih na nezadostno preskrbljene geografske trge in državljane EU, ki živijo v tujini, dodatno okrepi svoj položaj kot domena po izbiri državljanov in podjetij EU.